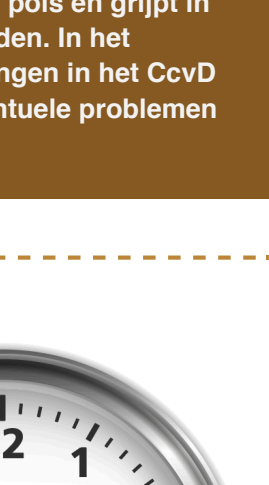


Deze nieuwsbrief over certificering en registratie in de archeologie wordt periodiek verzonden aan alle betrokkenen in het archeologisch werkveld. Mocht u hierop geen prijs stellen, dan kunt zich onderaan uitschrijven. Reacties zijn welkom via ondergrondsereporter@gmail.com.

De Ondergrondse

De Archeoreporter is het pseudoniem van Yvonne Lammers (Echo tekst en presentatie). Als oud-CCvD-er, oud-hoofdredacteur van de Archeobrief en als voormalig specialist in de archeologie peilt zij de geluiden in het veld en doet daar verslag van in deze nieuwsbrief.



Sinds 1 juli 2016 is de nieuwe erfgoedwet een feit! Het nieuwe certificeringssysteem is daarmee in werking getreden. Het CCvD houdt een vinger aan de pols en grijpt in als er kinderziekten aan het licht komen die aangepakt moeten worden. In het komende jaar zal de Archeoreporter verslag doen van de besprekingen in het CCvD en een oor te luisteren leggen in de archeologische wereld om eventuele problemen op de kaart te zetten.

Eerste hulp bij certificering en registratie

Krijg je de laatste-momentkriebels? Ik wel eerlijk gezegd! Daarom nog snel even wat belangrijke feiten op een rijtje:



Als je voor een organisatie werkt die op 1 juli een certificaat moet hebben, is het zaak om ook tijdig te zorgen voor jouw eigen registratie. Het kan natuurlijk zijn dat je werkgever je de helpende hand biedt. Zo niet, lees dan de informatie hieronder aandachtig, het kan belangrijk voor je zijn.

De BRL eist een toets of een cursus voor actoren die niet via de Overgangsregeling in het register komen. Voor jouw registratie zijn er 3 verschillende scenario's denkbaar voor het afleggen van toetsen en cursussen:

Bestaande actoren --> via de Overgangsregeling --> vrijgesteld van toets en/of cursus

Bestaande actor (Senior KNA/KNA archeoloog én registratie als Senior KNA specialist --> geen overgangsregeling --> toets en/of cursus verplicht
Senior KNA specialisten) --> geen Overgangsregeling --> toets en/of cursus verplicht

Nieuwe actoren --> toets en/of cursus verplicht

N.B. Een persoon die geregistreerd wordt als Senior KNA Archeoloog via de Overgangsregeling, maar die óók een status als Senior KNA Specialist aanvraagt, moet voor dat actorschap dus wél de toets en/of cursus afleggen!

Een cursus of toets is dus verplicht. Je hebt dus de keuze tussen één van beide! Kijk maar eens in de BRL op pag. 64. De digitale toets en cursus worden op dit moment alleen aangeboden door PASTA (Post Academisch Scholingstraject Archeologie). Klik [hier](#) voor meer informatie.

De cursus mag volgens de BRL ook intern worden georganiseerd! Het CCvD heeft wel eindtermen vastgesteld waaraan deze cursus moet voldoen. Zie www.actorregistratie.nl/downloads

Als je al geregistreerd bent en als de cursus en/of toets verplicht is voor jouw actorschap moet je deze **vóór 1 juli 2017** gevolgd hebben, anders vervalt je actorschap.

In de registerpagina wordt aangegeven of de toets en/of cursus al dan niet gevolgd is of niet van toepassing is in het geval je via de Overgangsregeling in het register bent opgenomen. Check dus vooral nog even of het in jouw geval goed in het register staat.

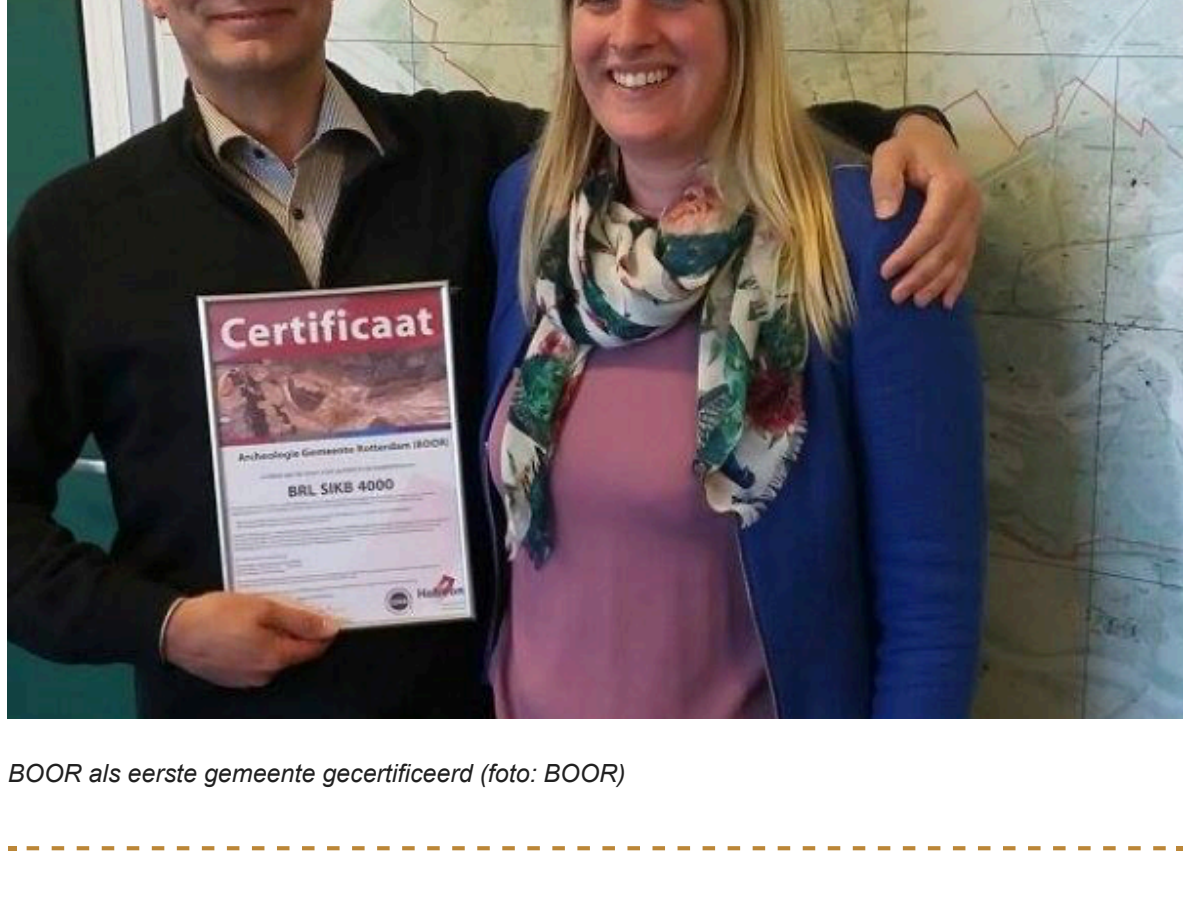
Waarom krijgen bestaande actoren eigenlijk een vrijstelling van de cursus of toets?

Dat heeft de Archeoreporter voor je uitgezocht. Eigenlijk vindt het CCvD dat de cursus/of toets voor iedereen belangrijk is. Er staat veel nieuwe materie in de BRL en hoe dat weer samenhangt met het register is iets waar iedereen werkzaam in de archeologie iets van moet weten. Zeker als je straks aan tafel zit of in het veld staat met een auditor van een CI naast je...

Het CCvD heeft echter besloten om het voor bestaande (legitieme) KNA actoren, die dus al eerder werkzaam waren het niet moeilijk te maken. Daarom heeft het CCvD besloten om die personen geen nieuwe verplichtingen op te leggen. Vandaar dat je via de Overgangsregeling voor bestaande KNA actoren vrijgesteld bent van de verplichting.

Let op! Gecertificeerde bedrijven zullen na 1 juli alléén nog geregistreerde specialisten inhuren. Je registratie als specialist is alléén geldig wanneer je of de toets of de cursus hebt gedaan.

Wat komt er op tafel bij het CCvD Archeologie?



Het CCvD Archeologie op 8 mei 2017.

Niet op de foto: Martijn van Gelderen (Opdrachtgevers), Harry Fokkens (Archon) en Paula Fijma (NVvA).

Op 8 mei kwam het CCvD bijeen en sprak onder andere over de reactie van de Raad voor Accreditatie (RvA) die de BRL heeft beoordeeld. Dit is een eerste reactie aan de hand waarvan de BRL bijgesteld kan worden alvorens het definitief wordt ingediend bij de RvA voor acceptatie. De meeste opmerkingen betreffen vragen om verdere uitleg of aanscherping. Het SIKB doet een voorstel voor tekstwijzigingen die in de volgende vergadering besproken zullen worden. De belangrijkste conclusie van de RvA is dat deze manier van certificeren 'ultra-light' is in verhouding tot de wijze waarop dit is opgetuigd in andere sectoren. Zij vinden het acceptabel maar 'lichter maken' wordt dus zeker niet geadviseerd.

Naar aanleiding van de vragen van de RvA kwam er kort een zeer wezenlijke vraag op tafel waarvan ik weet dat die zeer in het veld leeft: 'Spreek je je als Certificerende Instelling (CI) uit over de juistheid van het rapport of de correcte wijze van het volgen van de archeologische werkwijze?' De afvaardiging van de CI's in het CCvD gaf aan: 'Het laatste is het geval. De aanscherping die door de RvA op dit punt gevraagd wordt, gaat om de verwachting die je van het certificaat mag hebben. Het certificaat geeft dus géén garantie op een juiste, inhoudelijke conclusie, maar betreft een check of de juiste werkwijze (die in de BRL/KNA beschreven is) is gevolgd. De KNA is immers zelf opgezet als een procesnorm en stelt geen eisen aan de werkelijke inhoud van bijvoorbeeld een archeologische conclusie. Als voorbeeld werd het volgende aangehaald: de auditor van de CI controleert wél of een rapport alle 'bullets' bevat, zoals de eis dat je iets moet zeggen over het landschap rond de vp in de synthese, maar er wordt niet geaudit of deze beschrijving de inhoudelijk juiste conclusie bevat - dat is een archeologisch inhoudelijke zaak oftewel de kennis van de archeoloog. Daar worden via de KNA weer wel hoge eisen aan gesteld natuurlijk. (Noot van mij: voor dit deel is feitelijk het Bevoegd Gezag verantwoordelijk - of de inhoudelijke kwaliteit daarmee afgedekt wordt, is uiteraard ook weer een discussie waard.)

Commissie wenslijst KNA niet bijeen geweest

Er is geen bijeenkomst geweest om de lijst van verbeterpunten en aanvullingen op de KNA te bespreken, omdat diverse potentiële deelnemers aangaven dat het niet mogelijk was om te komen. Het algemene gevoel is 'eerst maar eens hier doorheen komen'. Uitsluiten betekent ook deels dat problemen zichzelf oplossen; andere dingen zijn niet direct urgent. De lijst wordt opnieuw gerubriceerd en onderverdeeld in urgent en minder-urgent en door het CCvD zelf verder opgepakt.

Voor de commissie die zich over de BRL buigt zal een nieuwe oproep gedaan worden via de verschillende CCvD-leden om uit hun achterban een nieuwe afvaardiging te sturen. Deze commissie zal wel binnenkort bijeenkomen.

SIKB gaat meer richting kennis

Binnen de vergadering heeft het SIKB programmabureau een toelichting gegeven op de plannen van het SIKB-bestuur voor de komende jaren. De focus zal meer komen te liggen op kennis en kennisdelen. Praktisch gezien zal dat inhouden dat SIKB meer bijeenkomsten wil organiseren en faciliteren met onderwerpen als: waterschappen en erfgoed; de impact van de Besluiten bij de Omgevingswet en digital werken in de archeologie.

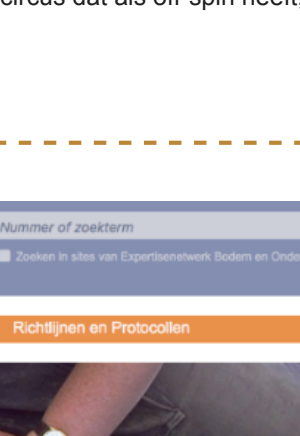
Het conceptverslag van het CCvD van 8 mei is gepubliceerd.

[Klik hier voor het verslag.](#)

Gecertificeerd!

BOOR Rotterdam is als eerste gemeente gecertificeerd! Van harte gefeliciteerd daarmee. Op de SIKB website vind je de toet nu toe de groeiende lijst gecertificeerde bedrijven. [Klik hier.](#)

Opvallend aan de lijst is dat een groter dan verwacht aantal bedrijven zich ook laat certificeren voor KNA Protocolen die niet wettelijk verplicht zijn zoals Bureauonderzoek en het Programma van Eisen.



BOOR als eerste gemeente gecertificeerd (foto: BOOR)

Traject Maatwerkoplossing afgerond

Veertien archeologen hebben gebruik gemaakt van de Maatwerkoplossing om zich in te kunnen schrijven in het Actorregister Archeologie.

Henny Hommes is een van de veertien archeologen, die van deze maatwerkoplossing gebruik heeft gemaakt. Hij heeft dertig jaar ervaring in archeologie, waaronder de laatste achttien jaar voor de gemeente Nijmegen.

'Weliswaar voldoe ik niet geheel aan de nu gestelde opleidingseisen, maar voor mijn werk heb ik mij voortdurend op de hoogte gehouden van nieuwe technieken, inzichten en eisen, zoals aan de wijze van rapporteren. Maar ik ben gelukkig met de maatwerkoplossing die is bedacht. En al ging ik behoorlijk zenuwachtig naar het gesprek met de commissie, die over mijn kwaliteiten een oordeel moesten vellen, het gesprek verliep buitengewoon plezierig en ik kwam er met een heel goed gevoel uit. De professionaliteit van de gesprekspartners was buitengewoon hoog en ik ben zeer te spreken over het proces.'

Een van die commissieleden was **Desirée Joosten-ten Brinke**, als lector Kwaliteit van toetsen en keuringen verbonden aan de Fontys lerarenopleiding Tilburg en de Open Universiteit. Ook zij kijkt met voldoening terug op de met de kandidaten gevoerde gesprekken.

'Inhoudelijk heb ik geen archeologische kennis, maar ik kan bijdragen door de competenties te beoordelen, in relatie met gevraagde deskundigheid. Is er voldoende kundigheid opgebouwd, en daarmee voldoende kennis, om de stappen uit de KNA zelfstandig uit te voeren? Wat mij trof was het enthousiasme en de liefde voor het vak, dat zo nadrukkelijk bij iedereen aanwezig was. Bij een beoordeling moet je altijd kiezen tussen ofwel beoordelen 'hebben wij de goede kandidaat voor ons?' ofwel 'kunnen wij voorkomen dat wij een slechte kandidaat toelaten?' In de gesprekken hebben wij voor die laatste insteek gekozen; wij moesten vernemen dat het archeologische vak schade wordt toegebracht. De gesprekken en het raadplegen van referenten gaven ons hierover voldoende informatie. Onze bevindingen hebben we nu aangeboden aan SIKB die de uiteindelijke registratie verzorgt.'

(Eerder gepubliceerd op de [SIKB-website](#))

Een persoonlijke noot

De klok tikt - de inwerkingtreding komt nu serieus hard dichterbij. Omdat ik nu een andere dagenagheid ook 'uitvoerende directeur' van een specialistisch bedrijf heb, moet ikzelf ook nog even stevig aan de uitzoekerij. Specialistisch onderzoek hoeft dan nog wel niet gecertificeerd te worden, maar de specialist-actoren moeten wél in het register, zeker als je wilt worden ingehuurd door een gecertificeerd bedrijf.

Eigenlijk schrok ik toch nog van alle onduidelijkheid (ja, ook bij mij!). Zijn toets en cursus nu inwisselbaar? Er staat 'en/of' maar ik had begrepen dat de toets verplicht is en de cursus aangeraden wordt. De weinige toets- en cursusdata die beschikbaar zijn, deden mij ook de schrik om het hart slaan! En wat nu als het vol zit? Met maar één aanbieder en een harde deadline vraag ik me af of iedereen het wel gaat redden. En nu ik me er verder in verdiep - waarom is het verschil tussen archeoloog en specialist zo groot? Mijn medewerksters werken allebei al jaren binnen de KNA - niet minder dan hun volgende collega's... maar zij moeten wél een toets of cursus volgen én ze mogen niet met de overgangsregeling meedoen. Een nogal dubbele straf in mijn ogen...